

DOI <https://doi.org/10.32353/acfs.9.2024.09>
UDC 342.951:004.9

Mykola Kolomoitsev,

PhD in Law,
Lawyer, Doctoral student at National Scientific Center «Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute», Kharkiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-8957-5509>
e-mail: kolomoitsev.mykola@ukr.net

Mykola Kolomoitsev

Human Rights Investigation in a Criminal Proceeding: Essence and Challenges of Conduct

Through textual analysis of current legislation and theoretical approaches, the article aims to define the essence of human rights investigation in a criminal proceeding and outline challenging issues that arise during its implementation. It has been clarified that in the current stage of criminal procedural law development, it is entirely acceptable to consider defense counsel's activity in a criminal proceeding as a form of human rights investigation. This involves the defense counsel utilizing powers granted by law to uncover the actual circumstances surrounding the commission of a criminal offense, document relevant factual data, and demonstrate their significance, admissibility, and persuasiveness to the prosecution, investigating judge, and court. The above varies based on the stage of a criminal proceeding and the nature of tasks at hand. It has been established that conducting such investigations within defense undertaken by designation is permissible, while the legalization of collected materials is possible only under certain criteria.

Keywords: criminal proceeding, defense counsel, human rights investigation, suspect, accused, right to defense, lawyer.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Disclaimer

The funder had no role in the study design, data collection and analysis, decision to publish, or preparation of the manuscript.

Contributors

The author contributed solely to the intellectual discussion underlying this paper, case-law exploration, writing and editing, and accept responsibility for the content and interpretation.

Declaration of Competing Interest

The author declare that they have no conflict of interest.

Research Problem Formulation. The defense counsel's activity in a criminal proceeding is not always limited exclusively to appealing against the prosecution's actions and formulating and presenting legal positions regarding specific pieces of evidence, as well as the commission of a crime by an individual. At times, it is necessary to take initiative, which may involve conducting one's own investigation aimed at establishing the actual circumstances of an event. In light of the above, legal literature suggests developing a set of legal provisions that would govern the institute of evidentiary activity of the defense counsel and legal agent, namely the institute of independent human rights investigation ¹. We argue that this viewpoint should be given due consideration, and we will attempt to determine whether the necessary conditions are currently in place, and what challenging issues may arise along the way.

Analysis of Essential Research and Publications. I. M. Bihunets, O. V. Dudko, V. V. Zaborovskiy, O. V. Masliuk, V. V. Nikitchenko ²,

¹ Тертишник В. М. Правнича допомога та функція захисту в кримінальному процесі: гармонізація доктрини. *Правова позиція*. 2017. № 2. С. 133.

² Бігунець І. М. Повноваження захисника на досудовому розслідуванні: дис. ... д-ра філософії: 081 Право. Київ, 2020. 236 с.; Дудко О. В. Помилки адвоката в кримінальному провадженні: дис. ... д-ра філософії: 081 Право. Київ, 2020. 296 с.; Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення громадянського суспільства та правової держави в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2017. 577 с.; Маслюк О. В. Процесуальна діяльність захисника зі спростування підозри (обвинувачення): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2017. 217 с.; Нікітченко В. В. Основна роль та завдання адвокатури як правозахисної організації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №4. С. 3-6.

Микола Коломойцев

ПРАВОЗАХИСНЕ РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: СУТНІСТЬ І ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ

У статті на підставі текстуального аналізу положень чинного законодавства та теоретичних підходів здійснено спробу визначити сутність правозахисного розслідування у кримінальному провадженні, окреслити проблемні питання, що виникають під час його провадження. З'ясовано, що на сучасному етапі розвитку кримінального процесуального права цілком допустимо під правозахисним розслідуванням розуміти діяльність захисника у кримінальному провадженні, що полягає в реалізації наданих йому законом повноважень задля з'ясування реальних обставин учинення кримінального правопорушення, установлення та фіксації відповідних фактичних даних та у доказуванні їх належності, допустимості та переконливості перед стороною обвинувачення, слідчим суддею та судом, залежно від стадії кримінального провадження, характеру вирішуваних завдань. Установлено, що допустимо проводити такі розслідування в рамках здійснення захисту за призначенням, водночас легалізація зібраних матеріалів можлива лише за умови дотримання ряду критеріїв.

Ключові слова: кримінальне провадження, сторона захисту, правозахисне розслідування, підозрюваний, обвинувачений, право на захист, адвокат.

N. M. Obrizan 3, I. M. Odyntsova 4, Ye. M. Pelikhos 5, V. O. Popeliushko 6, S. L. Savytska 7, O. M. Skriabin 8, K. S. Stoianov 9, V. M. Tertyshnyk 10, R. P. Troianovska 11, Yu. S. Shemshuchenko 12, V. M. Yurchyshyn 13, and many others elaborated on defining various aspects of defending a person in a criminal proceeding. In their research papers, the authors outlined various challenging aspects of evidence collection by the defense counsel, the absence of real mechanisms for exercising the powers of defending individuals due to the lack of corresponding principles in law, the ambiguity of terminology, and even "redundancy of legal fictions in the law" 14. At the same time, the task of defining peculiarities of the formation of human rights investigation institution and its capabilities has not been set.

The Article Purpose is to determine the essence of human rights investigation in a criminal proceeding and outline challenging issues that arise during its conduct.

Main Content Presentation. According to the Constitution of Ukraine, the rights and freedoms of a man and citizen shall be protected by the court. Typical forms of personal protection, particularly in a criminal proceeding, include: 1) self-defense of one's rights and freedoms against violations and unlawful encroachments by all permissible means and methods; 2) seeking professional legal assistance from a qualified lawyer is essential, as it aligns

³ Обрізан Н. М. Захисник як суб'єкт доказування в кримінальному процесі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2008. 235 с.

⁴ Тертишник В., Одицова І. Правничка допомога та захист в кримінальному процесі: концепти та колізії правових реформ. Наше право. 2017. № 4. С. 164-171.

⁵ Пеліхос Є. М. Забезпечення права на захист підозрюваного, обвинуваченого при здійсненні спеціального кримінального провадження (in absentia): дис. ... д-ра філософії: 081 Право. Київ, 2022. 256 с.

⁶ Попелюшко В. О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми : монографія. Острог : Нац. ун-т «Острозька академія», 2009. 634 с.

⁷ Савицька С. Л. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2013. 199 с.

⁸ Скрибін О. М. Захисник у кримінальному процесі: нормативно-правове дослідження : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Запоріжжя, 2017. 455 с.

⁹ Стоянов К. С. Захисник та представник як учасники кримінального провадження у досудовому розслідуванні: дис. ... канд. юрид. наук: 081 Право. Одеса, 2024. 337 с.

¹⁰ Савицька С. Л. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2013. 199 с.

¹¹ Трояновська Р. П. Інститут захисту в кримінальному процесі: проблеми та шляхи вирішення. Механізм функціонування громадянського суспільства: збірник тез Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти (20 листопада 2020 року) / упор. Ю. М. Шевців. Львів : ЛьвДУВС, 2020. С. 336-338.

¹² Тертишник В. М., Шемшученко Ю. С. Правничка допомога та захист у кримінальному процесі : підручник. Київ : Алерта, 2018. 446 с.

¹³ Юрчишин В. М. Функції прокурора у досудовому розслідуванні: теорія і практика : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Запоріжжя, 2016. 39 с.

¹⁴ Несінов О. Про деякі спірні і суперечливі положення КПК України та їх використання для посилення позиції захисту (частина друга). Вісник Національної асоціації адвокатів України. 2016. № 7-8. С. 9-11. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/news/visnyk/2016-05-10.visnyk.16.may.pdf>

Mykola Kolomoitsev

RECHTSVERTEIDIGUNGSUNTERSUCHUNG IN STRAFVERFAHREN: WESENTLICHES UND VERHALTENSPROBLEME

Indem Artikel wurde auf der Grundlage einer Textanalyse der Bestimmungen der geltenden Gesetzgebung und theoretischer Ansätze versucht, das Wesen der Menschenrechtsuntersuchung im Strafverfahren zu bestimmen und die problematischen Fragen zu skizzieren, die sich während des Verfahrens ergeben. Es hat sich herausgestellt, dass es im gegenwärtigen Entwicklungsstadium des Strafprozess-rechts durchaus zulässig ist, unter dem Begriff Menschenrechtsermittlung die Tätigkeit eines Verteidigers im Strafverfahren zu verstehen, die in der Umsetzung der ihm übertragenen Befugnisse besteht. Recht, um die tatsächlichen Umstände der Begehung einer Straftat herauszufinden, die relevanten Tatsachendaten zu ermitteln und aufzuzeichnen und um deren Richtigkeit, Zulässigkeit und Überzeugungskraft vor der Staatsanwaltschaft, dem Ermittlungsrichter und dem Gericht, je nach Stadium der Straftat, nachzuweisen das Strafverfahren, die Art der zu lösenden Aufgaben. Es wurde festgestellt, dass die Durchführung solcher Untersuchungen im Rahmen des vorgesehenen Schutzes zulässig ist, gleichzeitig ist eine Legalisierung der gesammelten Materialien nur dann möglich, wenn eine Reihe von Kriterien erfüllt sind.

Schlüsselwörter: Strafverfahren, Verteidigungspartei, Menschenrechtsuntersuchung, Verdächtiger, Angeklagter, Recht auf Verteidigung, Anwalt.

with the purpose for which the legal profession has been established and operates in Ukraine¹⁵.

While implementing the second form, the current legislation envisages that a person who has acquired the status of a suspect or an accused in a criminal proceeding has the right to defense. For this purpose, he/she may choose a defense counsel independently or exercise the right to free secondary legal aid, the procedure for obtaining which is outlined in the Law of Ukraine On Free Civil Legal Aid¹⁶. Particular categories of persons can also apply to regional centers for free secondary legal aid and receive various forms of legal services there, including: 1) provision of legal information; 2) counseling and clarification on issues of a legal nature; 3) drafting of requests, complaints, and other legal documents (excluding procedural documents); 4) assistance in ensuring the individual's access to secondary legal aid and mediation¹⁷.

The Criminal Procedure Code of Ukraine specifies that a suspect, the accused, the acquitted or a convict shall have the right to defence consisting in the opportunity to give oral or written explanations in respect of the suspicion or accusation, collect and produce evidence, attend the criminal proceedings personally, as well as benefit from legal aid of a defence counsel, as well as exercise other procedural rights provided for by this Code¹⁸.

The criminal procedure law doctrine stipulates that a person's defense counsel enjoys his or her rights, except for those directly entrusted to a person, i.e., the defense counsel has a derivative status, and the person he or she defends has a primary status. At the same time, the defense counsel also bears a separate obligation of proving the relevance and admissibility of evidence and circumstances characterizing the accused, which are collected and provided specifically by this party (defense counsel). This also applies to procedural expenses claimed by the defense counsel¹⁹. In other words, the defense counsel is guaranteed the opportunity to collect evidence to prove circumstances related to a criminal proceeding. However, this does not preclude the possibility of collecting and presenting other pieces of evidence. Given the extensive rights and freedoms of the defense counsel, as well as his/her opportunities to participate in the proving process in a criminal proceeding, legal literature suggests introducing the institution of independent human rights investigation. Suggestions also include referring to such defense counsel activities as "parallel investigation"²⁰, "lawyer investigation"²¹, "alternative investigation"²², etc.

As defined by V. M. Tertyshnyk, independent human rights investigation in a criminal proceeding is a separate institution of criminal procedural law. It is based on the evidence-gathering activities of the defense counsel and legal agent, the essence of which lies in independent implementation (in a specialized procedural form) of a system of cognitive-practical and ev-

¹⁵ Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

¹⁶ Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#>

¹⁷ Там само.

¹⁸ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-4651-17>

¹⁹ Там само.

²⁰ Корчева Т. В. Проблеми діяльності захисника в досудовому провадженні та в суді першої інстанції : монографія. Харків : Вид. ФОП Вапнярчук Н. М., 2007. С. 183.

²¹ Попелюшко В. О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми : монографія. Острого : Вид-во Національного університету "Острозька академія", 2010. С. 429.

²² Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, схвалена Указом Президента України від 10 травня 2006 року № 361/2006. Офіційний вісник України. 2006. № 19. Ст. 1376.

Mykola Kolomoitsev

ENQUÊTE DE LA DÉFENSE JURIDIQUE DANS LA PROCÉDURE PÉNALE : L'ESSENCE ET LES PROBLÈMES DE CONDUITE

Dans l'article, sur la base d'une analyse textuelle des dispositions de la législation en vigueur et d'approches théoriques, une tentative a été faite pour déterminer l'essence de l'enquête sur les droits de l'homme dans le cadre d'une procédure pénale, pour décrire les questions problématiques qui se posent au cours de sa procédure. Il a été constaté qu'au stade actuel de développement du droit de la procédure pénale, il est tout à fait permis de comprendre l'activité du défenseur dans le cadre d'une procédure pénale dans le cadre d'une enquête sur les droits de l'homme, qui consiste en l'exercice des pouvoirs qui lui sont conférés par la loi, afin de connaître les circonstances réelles de la commission d'une infraction pénale, d'établir et d'enregistrer les données factuelles pertinentes et de prouver leur opportunité, leur recevabilité et leur caractère convaincant devant le parquet, le juge d'instruction et le tribunal, en fonction du stade de l'infraction pénale, procédures, la nature des tâches à résoudre. Il a été établi qu'il est permis de mener de telles enquêtes dans le cadre de la protection prévue, tandis que la légalisation des matériaux collectés n'est possible que si un certain nombre de critères sont remplis.

Mots clés : procédure pénale, partie à défendre, enquête sur les droits de l'homme, suspect, accusé, droit à la défense, avocat.

identitary actions determined by the subject matter and tasks of defense and legal aid. These actions aim to search for sources of evidence, obtain, and record factual data, verify and determine their relevance to the case, admissibility, and reliability, and ensure their potential for use in achieving the purpose of justice²³. The literature proposes that the institution of independent legal investigation should allow the defense counsel to enlist the help of a private detective to obtain evidentiary information and utilize the factual data acquired during the process of proving. Moreover, there is a suggestion to clearly define the procedure for temporary access to documents, their seizure, and the obligation of preservation²⁴.

Certain aspects of private detective activity are addressed in the research paper Detective Activity 25, 26, by Yu. F. Ivanov, V. V. Holina, and O. M. Dzhuzha, as well as in the research paper Detective Activity in the Mechanism of Crime Prevention 27 by M. O. Semenyshyn, V. M. Beschastnyi, S. S. Vitvitskyi, and others. Also, the mentioned questions are covered in the textbooks Course of Modern Ukrainian Detective Activity 28 by A. P. Zakaliuk, and Detective Activity: Lecture Course 29 by R. M. Yanovych. Particular aspects of detective activity have been the subject of research by O. P. Zavorina and O. V. Fomin 30, A. Y. Frantsuz and V. O. Halahoza 31, and others. Based on the theoretical research conducted, the authors note that detective activity, especially private detective activity, is closely related to law enforcement in terms of its content. The significant differences lie in the following: 1) private detective activity is aimed at making a profit; 2) private detective activity originates from contractual relationships, and within these relationships, the boundaries, timing of their emergence, and grounds for termination are clearly defined; 3) persons engaged in private detective activity are not vested with the same powers as law enforcement agencies, and in case of violation of their duties, they will be subject to legal liability as prescribed by law; 4) private detective activity predominately has a preventive nature. Hence, if criminal actions are taken against the client, the

²³ Тертишник В. М. Указана праця. С. 133-134

²⁴ Тертишник В. М., Шемпученко Ю. С. Правнича допомога та захист у кримінальному процесі: підручник. Київ : Алерта, 2018. С. 223.

²⁵ Детективна діяльність. Загальна та Особлива частини: За редакцією Голіни В.В. Підручник. -2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків : Право, 2009. 288 с.

²⁶ Іванов Ю. Ф. Детективна діяльність: Навч. посіб. / Ю.Ф. Іванов, О.М. Джужа. МВС України, НАВСУ. Київ : Вид-во Паливода А.В., 2006. 261 с.

²⁷ Семенишин М.О., Бесчастний В.М., Вітвіцький С.С., Бичин С.О., Назимко Є.С. Детективна діяльність в механізмі запобігання злочинності : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2020. 160 с.

²⁸ Закалюк А. П. «Курс сучасної української детективної діяльності: теорія і практика. У 3-х кн. Кн. 1. Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. Київ : Ін Юре, 2007. 424 с.; Закалюк А. П. Курс сучасної української детективної діяльності: теорія і практика. У 3-х кн. Кн. 3. Практична детективна діяльність. Київ : Ін Юре, 2007. 705 с.

²⁹ Янович Р. М. Детективна діяльність: курс лекцій / Р. М. Янович, І. О. Єсип та ін. Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : 2014. 144 с.

³⁰ Заворина О. П., Фомін О. В. Діяльність підрозділів детективів у Національній поліції України: сучасний стан і перспективи. *Право і безпека*. 2021. № 2 (81). С. 149-153. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.2.20>.

³¹ Француз А. Й., Галагоза В. О. Перспективи запровадження інституту приватної детективної діяльності в Україні. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2019. № 35. С. 140-147. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/krok-university-law-journal/article/view/232>.

Mykola Kolomoitsev

**DOCHODZENIE OBRONNE W
POSTĘPOWANIU KARNYM:
ISTOTA I PROBLEMY
POSTĘPOWANIA**

W artykule, na podstawie analizy tekstowej przepisów obowiązującego ustawodawstwa oraz podejść teoretycznych, podjęto próbę określenia istoty dochodzenia dotyczącego praw człowieka w postępowaniu karnym, zarysowania zagadnień problematycznych pojawiających się w toku jego postępowania. Stwierdzono, że na obecnym etapie rozwoju prawa karnego procesowego dopuszczalne jest rozumienie działalności obrońcy w postępowaniu karnym pod pojęciem śledztwa dotyczącego praw człowieka, które polega na realizacji uprawnień przyznanych mu przez prawa w celu ustalenia rzeczywistych okoliczności popełnienia przestępstwa, ustalenia i zarejestrowania odpowiednich danych faktycznych oraz wykazania ich prawidłowości, dopuszczalności i przekonywalności przed prokuraturą, sędzią śledczym i sądem, w zależności od etapu postępowania karnego, charakteru zadań do rozwiązania. Ustalono, że prowadzenie takich badań jest dopuszczalne w ramach zamierzonej ochrony, przy czym legalizacja zebranych materiałów możliwa jest jedynie po spełnieniu szeregu kryteriów.

Słowa kluczowe: postępowanie karne, obrona, śledztwo w sprawie praw człowieka, podejrzany, oskarżony, prawo do obrony, prawnik.

jurisdiction of detective organizations ends, and the matter is handed over to the respective law enforcement agencies³².

Given the above, we can observe that human rights investigations and various forms of private detective work are distinct activities for us, and equating them is unacceptable (even if private detective work were to be legalized), as is directly comparing detective work to law enforcement. From our perspective, human rights investigations should always be associated with the activities of human rights organizations, particularly the bar association and civil society organizations focused on human rights. This is because human rights work is closely linked to the bar association, which is often referred to as a human rights institution within civil society. When it comes to civil human rights organizations, their merit lies in identifying instances of unlawful activity, informing law enforcement agencies of established facts, providing assistance to victims, and conducting legal consultations for them, etc.

Human rights investigations in specific criminal proceedings are the exclusive prerogative of the appointed defense counsel, and despite the presumption of innocence, the findings of such investigations may be of particular importance, especially in the following aspects:

- determining the type and extent of punishment;
- proving grounds for exemption from punishment and criminal liability;
- regarding refutation of risks indicated by the prosecution during the selection of preventive measures;
- substantiation of circumstances mitigating a punishment;
- the existence of grounds for changing the legal qualification of an act,

the presence of privileged elements of a criminal offense, etc., are crucial factors. We agree that they are crucial, especially considering that the prosecutor, by violating the requirement of a comprehensive, thorough, and unbiased investigation of the circumstances of a criminal case, may withhold exculpatory evidence of a person because the latter “undermines” the planned prosecution strategy. This may entail the need to amend the indictment or even withdraw its further support in court. Accordingly, it may lead to significant judicial errors, resulting in the wrongful conviction of persons who are not involved in committing criminal offenses³³, thus completely undermining the fulfilment of justice.

However, there are isolated cases where the defense counsel takes an active role in a criminal proceeding and independently takes procedural actions and measures aimed at clarifying the circumstances of a criminal event under investigation. Thus, the Konotop City District Court of Sumy Oblast acquitted the accused in a criminal case because

the guilt of other persons in committing predicate offenses, which are necessary for qualifying the accused’s involvement in money laundering, was disproven. In this proceeding, the defense counsel requested documents confirming that the defendant was acquitted for lack of evidence of her guilt as a result of the investigation of offenses under Part 2 of Art. 191, Part 1 of Art. 366, and Part 4 of Art. 358 of the Criminal Code of Ukraine. Therefore, cit-

³² Ведерніков Ю. А. Правоохоронна діяльність в Україні: теоретико-правовий аспект. Дніпро : Знання України, 2015. 219 с.

³³ Крушинський С. А. Подання доказів у кримінальному судочинстві України : монографія. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. С. 84.

ing the fact that liability for actions attributed to her client arises only if the funds or other property subject to legalization were obtained as a result of a predicate offense, her client cannot be convicted in this case because of the absence of a verdict on the predicate crime³⁴. In this case, the defense counsel's exercise of the right to submit items and documents contributed to the court obtaining comprehensive and thorough materials. We agree that the more initiative and ingenuity the defense counsel demonstrates in collecting and presenting information to law enforcement agencies and the court, the more it will contribute to fulfilling the tasks of justice, which include a thorough investigation of case circumstances and the delivery of a fair decision³⁵.

In judicial practice, it is not uncommon for defense attorneys to initiate the appointment of a forensic examination in a criminal proceeding, to request access to items and documents, to obtain copies of documents by submitting lawyer's requests in accordance with the Law of Ukraine On the Bar and Legal Practice³⁶, and to undertake a range of other actions. It is important to consider that according to the relevant law governing the legal principles of organizing and conducting bar and legal activities, as well as the Rules of Professional Ethics, lawyers are entrusted with fulfilling a range of professional duties. In our opinion, the core of their work, which involves defending persons, shouldn't solely focus on raising objections regarding the proven guilt of the individual and citing the inadmissibility of prosecution evidence, although this is undoubtedly crucial for a case's outcome. We are of the opinion that by using the capabilities guaranteed by law, a defense counsel can and should engage in proving activities. There are no ready-made pieces of evidence in criminal procedural proving and there cannot be, which is why certain pieces of information attain the status of evidence only if discovered and documented in the manner prescribed by law³⁷.

In light of the foregoing, the following provisions should be considered as criteria, with the understanding that compliance with them will give the materials obtained by the defense counsel the status of evidence:

1) ensuring that materials are obtained by the defense counsel legally while also respecting the rights and lawful interests of a person;

2) the defense counsel obtains materials only in the manner set out in the Criminal Procedure Code of Ukraine;

3) information obtained by the defense counsel should naturally align with the procedural sources of evidence outlined in Part 2 of Article 84 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, both in its nature and form. Since the list of these procedural sources is exhaustive, we concur with A. M. Biriukova and M. A. Ostrovska that both the prosecution and the defense counsel have the obligation to substantiate and defend their legal positions solely through the specified means³⁸.

Conclusions. At the current stage of criminal procedural law development, it is entirely permissible to understand the human rights investigation term as the activities of the defense counsel in a criminal proceeding. This involves the defense counsel utilizing powers granted by law to uncover the actual circumstances surrounding the commission of a criminal offense, document relevant factual data, and demonstrate their significance, admissibility, and persuasiveness to the prosecution, investigating judge, and court. The above varies based on the stage of a criminal proceeding and the nature of tasks at hand. Conducting such investigations within the framework of appointed

³⁴ Вирок Конотопського міськрайонного суду Сумської області від 15 листопада 2023 р. у справі № 592/9861/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114978396#>

³⁵ Карлаш І. А. Подання доказів захисником у кримінальному процесі України. Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 30 жовтня 2009 року). У 2 ч. Ч. 1. Запоріжжя: Юридичний ін-т ДДУВС, 2009. С. 74.

³⁶ Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 05.05.2024).

³⁷ Тертишник В. М., Шемпученко Ю. С. Правнича допомога та захист у кримінальному процесі: підручник. Київ: Алерта, 2018. С. 211.

³⁸ Бірюкова А. М., Островська М. А. Модель змагальності за проектом Кримінального процесуального кодексу України (у порівнянні з іншими країнами світу). *Адвокат*. 2012. № 4. С. 13.

defense is permissible; however, the legalization of gathered materials is only possible if certain criteria are met. We believe that the prospects for further investigations should involve identifying proven methods of evidence gathering by the defense counsel and developing guidelines to avoid common mistakes made by lawyers during such activities.

References

- Bihunets, I. M. (2020). Povnovazhennia zakhysnyka na dosudovomu rozsliduvanni : dys. ... d-ra filosofii: 081 Pravo. Kyiv. [in Ukrainian].
- Biriukova, A. M., Ostrovska, M. A. (2012). Model zmahalnosti za proektom Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy (u porivnianni z inshymy krainamy svitu). *Advokat*. № 4. S. 12-16. [in Ukrainian].
- Detektyvna diialnist. Zahalna ta Osoblyva chastyny (2009): Za redaktsiieiu Holiny V.V. Pidruchnyk. 2-he vydannia, pereroblene i dopovnene. Kharkiv: Pravo, 288 s. [in Ukrainian].
- Dudko, O. V. (2020). Pomylyky advokata v kryminalnomu provadzhenni : dys. ... d-ra filosofii: 081 Pravo. Kyiv [in Ukrainian].
- Frantsuz, A. Y., Halahoza, V. O. (2019). Perspektyvy zaprovadzhennia instytutu pryvatnoi detektyvnoi diialnosti v Ukraini. *Pravnychi visnyk Universytetu «KROK»*. № 35. S. 140–147. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/krok-university-law-journal/article/view/232>. [in Ukrainian].
- Ivanov, Yu. F. (2006). Detektyvna diialnist: navch. posib. / Yu. F. Ivanov, O.M.Dzhuzha. MVS Ukrainy, NAVSU. Kyiv : Vyd-vo Palyvoda A.V., 261 s. [in Ukrainian].
- Karlash, I. A. (2009). Podannia dokaziv zakhysnykom u kryminalnomu protsesi Ukrainy. Aktualni problemy rozkryttia ta rozsliduvannia zlochyniv u suchasnykh umovakh: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Zaporizhzhia, 30 zhovtnia 2009 roku). U 2 ch. Ch. 1. Zaporizhzhia: Yurydychnyi in-t DDUVS, S. 73-76. [in Ukrainian].
- Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 No 254k/96-VR. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr> [in Ukrainian].
- Kontseptsiiia vdoskonalennia sudivnytstva dlia utverdzhennia spravedlyvoho sudu v Ukraini vidpovidno do yevropeyskykh standartiv, skhvalena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 10 travnia 2006 roku № 361/2006. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. № 19. St. 1376. [in Ukrainian].
- Korcheva, T. V. (2007). Problemy diialnosti zakhysnyka v dosudovomu provadzhenni ta v sudi pershoi instantsii : monohrafiia. Kharkiv: Vyd. FOP Vapniarchuk N. M., 200 s. [in Ukrainian].
- Krushynskiy, S. A. (2017). Podannia dokaziv u kryminalnomu sudochynstvi Ukrainy : monohrafiia. Khmelnytskyi: Khmelnytskyi universytet upravlinnia ta prava, 247s. [in Ukrainian].
- Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 No 4651-VI. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-4651-17> [in Ukrainian].
- Masliuk, O. V. (2017). Protseualna diialnist zakhysnyka zi sprostuvannia pidozry (obvynuvachennia) : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Lviv [in Ukrainian].
- Nesinov, O. (2016). Pro deiaki spirni i superechlyvi polozhennia KPK Ukrainy ta yikh vykorystannia dlia posylennia pozytsii zakhystu (chastyna druha). *Visnyk Natsionalnoi asotsiatsii advokativ Ukrainy*. № 7–8. S. 9–11. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/news/visnyk/2016-05-10.visnyk.16.may.pdf> [in Ukrainian].
- Nikitchenko, V. V. (2017). Osnovna rol ta zavdannia advokatury yak pravozakhysnoi orhanizatsii. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys*. № 4. S. 3–6. [in Ukrainian].
- Obrizan, N. M. (2008). Zakhysnyk yak sub'iekt dokazuvannia v kryminalnomu protsesi : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Kyiv [in Ukrainian].
- Pelikhos, Ye. M. (2022). Zabezpechennia prava na zakhyst pidozriuvanoho, obvynuvachenoho pry zdiisnenni spetsialnoho kryminalnoho provadzhennia (in absentia) : dys. ... d-ra filosofii: 081 Pravo. Kyiv [in Ukrainian].
- Popeliushko, V. O. (2009). Funktsiia zakhystu v kryminalnomu sudochynstvi Ukrainy: pravovi, teoretychni ta prykladni problemy : monohrafiia. Ostroh : Nats. un-t «Ostrozka akademiia», 634 s. [in Ukrainian].
- Popeliushko, V. O. (2010). Funktsiia zakhystu v kryminalnomu sudochynstvi Ukrainy: pravovi, teoretychni ta prykladni problemy : monohrafiia. Ostroh : Vyd-vo Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia», 600 s. [in Ukrainian].

- Pro advokaturu ta advokatsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 5 lypnia 2012 r. No 5076-VI. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> [in Ukrainian].
- Pro bezoplatnu pravnychu dopomohu: Zakon Ukrainy vid 02.06.2011. No 3460-VI. Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> [in Ukrainian].
- Savytska, S. L. (2013). Kryminalno-protseesualni harantii diialnosti advokata : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Kyiv [in Ukrainian].
- Semenyshyn, M. O., Beschastnyi, V. M., Vitvitskyi, S. S., Bychin, S. O., Nazymko, Ye. S. (2020). Detektyvna diialnist v mekhanizmi zapobihannia zlochynnosti : monohrafiia. Kyiv : VD «Dakor». 160 s. [in Ukrainian].
- Skriabin, O. M. (2017). Zakhysnyk u kryminalnomu protsesi: normatyvno-pravove doslidzhennia : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.09. Zaporizhzhia [in Ukrainian].
- Stoianov, K. S. (2024). Zakhysnyk ta predstavnyk yak uchasyky kryminalnoho provadzhennia u dosudovomu rozsliduvanni : dys. ... kand. yuryd. nauk: 081 Pravo. Odesa [in Ukrainian].
- Tertyshnyk, V. M. (2017). Pravnycha dopomoha ta funktsiia zakhystu v kryminalnomu protsesi: harmonizatsiia doktryny. *Pravova pozytsiia*. № 2. S. 128-137. [in Ukrainian].
- Tertyshnyk, V. M., Shemshuchenko, Yu. S. (2018). Pravnycha dopomoha ta zakhyst u kryminalnomu protsesi: pidruchnyk. Kyiv : Alerta, 446 s. [in Ukrainian].
- Tertyshnyk, V., Odyntsova, I. (2017). Pravnycha dopomoha ta zakhyst v kryminalnomu protsesi: kontsepty ta kolizii pravovykh reform. *Nashe pravo*. № 4. S. 164-171. [in Ukrainian].
- Troianovska, R. P. (2020). Instytut zakhystu v kryminalnomu protsesi: problemy ta shliakhy vyryshennia. Mekhanizm funktsionuvannia hromadianskoho suspilstva: zbirnyk tez Vseukrainskoi naukovoï konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity (20 lystopada 2020 roku) / upor. Yu. M. Shevtsiv. Lviv : LvDUVS. S. 336-338. [in Ukrainian].
- Vediernikov, Yu. A. (2015). Pravookhoronna diialnist v Ukraini: teoretyko-pravovyi aspekt. Dnipro : Znannia Ukrainy, 219 s. [in Ukrainian].
- Vyrok Konotopskoho miskraionnoho sudu Sumskoi oblasti vid 15 lystopada 2023 r. u spravi № 592/9861/19 // Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen: ofits. sait. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114978396> [in Ukrainian].
- Yanovych, R. M. (2014). Detektyvna diialnist: kurs lektsii / R. M. Yanovych, I. O. Yesyp ta in. Lviv : Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 144 s. [in Ukrainian].
- Yurchyshyn, V. M. (2016). Funktsii prokurora u dosudovomu rozsliduvanni: teoriia i praktyka: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.09. Zaporizhzhia [in Ukrainian].
- Zaborovskiy, V. V. (2017). Pravovyi status advokata v umovakh stanovlennia hromadianskoho suspilstva ta pravovoi derzhavy v Ukraini : dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.10. Kyiv [in Ukrainian].
- Zakaliuk, A. P. (2007). Kurs suchasnoi ukrainskoi detektyvnoi diialnosti: teoriia i praktyka. U 3-kh kn. Kn. 1. Teoretychni zasady ta istoriia ukrainskoi kryminolohichnoi nauky. Kyiv : In Yure, 424 s. [in Ukrainian].
- Zakaliuk, A. P. (2007). Kurs suchasnoi ukrainskoi detektyvnoi diialnosti: teoriia i praktyka. U 3-kh kn. Kn. 3. Praktychna detektyvna diialnist. Kyiv : In Yure, 705 s. [in Ukrainian].
- Zavorina, O. P., Fomin, O. V. (2021). Diialnist pidrozdiliv detektyviv u Natsionalnii politsii Ukrainy: suchasnyi stan i perspektivy. *Pravo i bezpeka*. № 2 (81). S. 149-153. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.2.20>. [in Ukrainian].

Received by Editorial Board: 21.03.2024

Suggested Citation:

Kolomoitsev, M. (2024). Human Rights Investigation in a Criminal Proceeding: Essence and Challenges of Conduct. *Archives of Criminology and Forensic Sciences*. 1 (9). 114-121. DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.9.2024.09>